

3. Андрейцев В. І. Екологічне право: курс лекцій : навч. посіб. для юрид. ф-тів вузів / В. І. Андрейцев. – К. : Вентурі, 1996. – 186 с.
4. Екологічне право України. Академічний курс : підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юрид. думка, 2005. – 848 с.
5. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1264-12>.
6. Адміністративне право України : підручник / [Бандурка О. М., Бугайчук К. Л., Гуменюк В. А. та ін.] ; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. – 480 с.
7. Резвых В. Д. Административно-правовая охрана социалистической собственности советской милицией : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук / В. Д. Резвых. – М., 1969. – 24 с.
8. Голосниченко И. П. Административно-правовые аспекты организации и деятельности вневедомственной охраны системы органов внутренних дел : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Голосниченко Иван Пантелеевич. – К., 1980. – 198 с.
9. Мосьондз С. О. Адміністративне право України у визначеннях та схемах : навч. посіб. / С. О. Мосьондз. – К. : Прецедент, 2006. – 176 с.
10. Потапчик А. П. Торговельна діяльність як об'єкт адміністративно-правової охорони / А. П. Потапчик // Південноукраїнський правничий часопис. – 2009. – № 4. – С. 186–188.
11. Комзюк В. Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Комзюк Володимир Трохимович. – Х., 2003. – 191 с.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.

Надійшла до редколегії 15.04.2011

ЛЫПЫЙ Е. А. ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРАВА ГРАЖДАН КАК ОБЪЕКТ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ОХРАНЫ

На основе комплексного исследования определены понятие и содержание экологических прав граждан, которые охарактеризованы как объект административно-правовой охраны.

LYPIY Y. ENVIRONMENTAL RIGHTS AS THE OBJECT OF ADMINISTRATIVE PROTECTION

Based on complex research the concept and content of environmental rights are determined and characterized as an object of administrative protection.

УДК 351.755(477)

О. Ю. ПРОЦКИХ,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ

Викладено шляхи формування принципів адміністративної діяльності міліції, що обумовлюють створення досконалих форм правового регулювання для забезпечення ефективності її діяльності щодо встановлення особи.

Принципи адміністративної діяльності міліції щодо встановлення особи відображають провідні ідеї адміністративного права, становлять собою загальні засади механізму правового регулювання в окремій сфері діяльності міліції. Такі принципи відіграють надзвичайно важливу роль, оскільки узагальнюють базові тенденції, розкривають генезис правових норм щодо встановлення особи. Правова основа,

адаптована до змісту принципів права, дозволить реалізувати ідеали, що закріплені Конституцією України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У юридичній літературі з різних галузей права та зокрема з адміністративного права такому юридичному феномену, як принципи, присвячено багато наукових досліджень. Це поняття висвітлювали у своїх працях О. М. Бандурка,

М. І. Байтін, Ю. П. Битяк, С. Ю. Беньковський, К. С. Бельський, В. В. Волоско, В. Л. Грохольський, С. Т. Гончарук, Є. В. Додін, С. В. Ківалов, І. Б. Коліушко, А. М. Колодій, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, Я. О. Пономарьова, В. П. Тимошук, О. С. Проневич, М. М. Тищенко, В. Ю. Шильник тощо.

Метою статті є актуальність і важливість формування принципів діяльності міліції щодо встановлення особи для забезпечення ефективності механізму адміністративно-правового регулювання удосконалення адміністративної діяльності міліції в цій сфері суспільних відносин.

Визначаючи фундаментальне значення принципів права, М. І. Байтін писав, що останні є тим, «на чому засноване формування, динаміка й дія права як демократичного, або, навпаки, тоталітарного. Принципи права виражають ті головні, основні в праві, тенденції його розвитку, ті, на що право повинне бути орієнтоване, спрямоване» [1]. Принципи є первинними щодо норм і незмінними. Поряд із цим, у часи швидкоплинних трансформацій матеріального права може відбуватися відставання діючих норм від нового тлумачення соціальних відносин, нового розуміння призначення й функцій (а отже, і принципів) права. Твердження М. І. Байтіна щодо узагальненого поняття змісту принципів права в цілому слід застосовувати і до більш вузького поняття – принципів адміністративної діяльності міліції щодо встановлення особи.

Як стверджує А. М. Колодій, принципи юридичного процесу – це основоположні ідеї, що виступають у юридичному процесі як загальнообов'язкові, безперечні вимоги [2, с. 8].

Процесуальні принципи адміністративного права становлять стійку основу, на якій здійснюється розроблення і реалізація конкретних норм. Принципи визначають спрямованість чинного права, вони є втіленням фундаментальних соціальних цінностей, яким слугує право. Така значущість принципів впливає з їх тлумачення як першооснови усього, вихідного пункту, найпершого. Принцип – основоположне теоретичне знання, яке не потребує доведення [3, с. 363].

В адміністративно-процесуальній науковій літературі принципи юрисдикційного провадження визначаються як основи адміністративного провадження [4, с. 2], основні положення галузі [5, с. 29], основні керівні засади, які характеризують зміст його стадій та інститутів [6, с. 31], основні поведінкові критерії, за якими посадові особи міліції здійснюють свою діяльність [7].

Російський дослідник адміністративного права К. С. Бельський запропонував нове тлумачення природи правових принципів діяльності поліцейських інституцій (міліції), визначивши її як особливий вид державно-управлінської діяльності, спрямованої на охорону громадського порядку, забезпечення громадської безпеки та пов'язаної із застосуванням державного примусу. Принципи діяльності міліції ним узагальнено визначаються як основні положення, якими керуються відповідні органи та посадові особи у вирішенні поставлених перед ними завдань. К. С. Бельський ставить акценти на тому, що принципи діяльності міліції охоплюють об'єктивно сформовані закономірності, традиції, правові норми та етичні правила, які поступово встановились у галузі правоохоронної діяльності міліції і покликані забезпечувати стабільність та ефективність функціонування адміністративного (поліцейського) апарату [8, с. 40].

Аналізуючи наукові точки зору на принципи адміністративної діяльності, можна зробити висновок про те, що серед учених немає єдності в питанні про їх кількість, назви та класифікацію.

Так, російський адміністративіст Д. Н. Бахрах стверджує, що у провадженнях у справах про адміністративні правопорушення діють як загальні, так і специфічні, обумовлені його завданнями, принципи. Науковець відносить до кола основних принципів адміністративного процесу: 1) забезпечення законності; 2) принцип об'єктивної істини; 3) право на захист; 4) гласність провадження [9, с. 301–307].

На думку С. Т. Гончарука, серед принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення можна виділити такі, як законність, охорона інтересів особистості й держави, об'єктивна (матеріальна) істина, публічність (офіційність), гласність (відкритість), рівність усіх перед законом, економічність та ефективність процесу, широка участь громадськості, змагальність сторін [10, с. 22].

А. Т. Комзюк серед принципів провадження називає: законність, розгляд справи на засадах рівності громадян, презумпція невинуватості, забезпечення права на захист, встановлення об'єктивної (матеріальної) істини, публічність (офіційність), гласність (відкритість) розгляду справи, безпосередність, самостійність і незалежність суб'єктів адміністративної юрисдикції в прийнятті рішень і підкорення їх тільки закону, національна мова провадження [11].

Є. В. Додін до специфічних принципів адміністративного процесу відносить: принцип

активності правозастосовних органів; принцип поєднання інтересів державного керування з інтересами окремих громадян, державних і громадських організацій; принцип гласності процесу; принцип забезпечення охорони прав осіб, що беруть участь у процесі; принцип економічності процесу та принцип об'єктивної істини [6].

Світова нормотворча практика також не залишає поза увагою нормативне закріплення принципів діяльності міліції (поліції).

Прикладом законодавчого закріплення принципів діяльності поліції є наявність нещодавно впровадженого в Росії Федерального Закону Російської Федерації «Про поліцію», який главою 2 (статтями 5–11) визначив принципи діяльності поліції, а саме:

- 1) принцип дотримання і поваги прав і свобод людини і громадянина (ст. 5);
- 2) принцип законності (ст. 6);
- 3) принцип неупередженості (ст. 7);
- 4) принцип відкритості та публічності (ст. 8);
- 5) принцип суспільної довіри та підтримки громадян (ст. 9);
- 6) принцип взаємодії та співробітництва (ст. 10);
- 7) принцип використання досягнень науки та техніки, сучасних технологій та інформаційних систем (ст. 11) [12].

Принципи також знайшли своє відображення і у Статуті Лондонської муніципальної поліції Скотленд-Ярду, де обумовлено шість основоположних принципів діяльності з обслуговування населення, а саме: визначення рівня стандартів обслуговування та їх публікація; інформація та гласність; вибір і консультація; допомога та ввічливість; виправлення помилок; оптимальне обслуговування у межах витрачених коштів [13]. Статут поліції Нью-Йорка містить девіз «Ввічливість, професіоналізм, повага», що є не чим іншим, як принципом поліцейської діяльності [14, с. 198].

Кодекс деонтології Національної поліції Франції зазначає, що діяльність поліції будується на принципах поваги до людини, легітимності застосування сили, гуманності, відповідальності керівників за віддані накази, контролюванні діяльності поліції тощо [15, с. 317–321].

Закон Республіки Болгарія «Про Міністерство внутрішніх справ» від 19 грудня 1997 р. у ст. 4 обумовлює, що підпорядковані Міністерству національні служби (включаючи й поліцію) повинні будувати свою діяльність на принципах законності, поваги до прав і свобод громадян та їхньої гідності, централізму в ор-

ганізації та управлінні, публічності, конспірації за поєднання гласних і негласних методів і засобів у визначених законом випадках, співпраці з громадянами [16].

У законодавчих актах держав колишнього СРСР як основоположні засади організації та діяльності міліції (поліції) визначено принципи законності, гуманізму, поваги до особи, гласності (Україна [17], Російська Федерація [18], Білорусь [19], Молдова [20], Вірменія [21], Азербайджан [22]); принципи взаємодії з трудовими колективами, громадськими організаціями та населенням містяться в законах про міліцію (поліцію) України, Російської Федерації, Білорусі, Молдови.

Дослідження системи принципів адміністративної діяльності міліції щодо встановлення особи нерозривно пов'язане з їх класифікацією.

Зазвичай у правознавстві застосовують їх класифікацію відповідно до галузевого розподілу права. Як стверджує Я. О. Пономарьова, такий підхід використовується і в загальнотеоретичних, і в галузевих дослідженнях. За цим підходом принципи поділяються на: а) загальноправові; б) міжгалузеві; в) галузеві; г) принципи правових інститутів [23, с. 62]. Науковець аналізує праці С. С. Алексеєва [24] та В. В. Лазарева [25] поділяє всі принципи юридичної діяльності на дві групи:

– загальні, тобто такі, що властиві будь-яким адміністративним провадженням, дотримання яких обумовлено конституційними нормами чи нормами спеціальних джерел права, що не обумовлюють безпосередньо процедурну діяльність із реєстрації речових прав та їх обмежень, а окреслюють засади діяльності адміністративного органу в цілому;

– спеціальні принципи, встановлені спеціальними нормативними актами, які безпосередньо регулюють реєстраційні процедури і які становлять основу проваджень [23, с. 63].

Подібну класифікацію щодо поділу пропонує В. Г. Перепелюк, досліджуючи принципи адміністративного процесу [26, с. 57] та С. Д. Гусарев. Останній принципи юридичної діяльності правоохоронних органів поділяє на соціально-правові і спеціально-правові [27, с. 238].

В. В. Волоско сукупність принципів діяльності органів внутрішніх справ також поділяє на дві групи, однак називає їх дещо інакше:

- 1) загально-соціальні, що визначаються рівнем соціального розвитку суспільства. До них учений відносить гуманізм, демократизм, соціальну справедливість, рівність усіх перед законом, законність;

2) спеціальні – своєрідна система координат, у межах якої розвивається правоохоронна діяльність. До цієї групи В. В. Волоско відносить принципи верховенства права, законності, законослухняності громадян, гласності, принцип взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, професіоналізму та компетентності, належності суб'єктів право охорони тощо [28].

В. О. Січкач класифікує ще й таку групу принципів діяльності поліцейських сил, як організаційно-правові принципи, однак переліку їх не наводить [29, с. 51].

С. Ю. Беньковський у системі принципів юрисдикційних проваджень виділяє, поряд із загально-соціальними (названі ним соціально-правовими) та спеціальними принципами, загально-процесуальні принципи. Однак до переліку останніх відносить: принципи законності; публічності (офіційності); презумпції невинуватості; доведеності вини; всебічності, повноти та об'єктивності дослідження обставин справи; забезпечення кожному права на повагу його гідності; забезпечення кожній людині права на свободу та особисту недоторканність; рівності всіх учасників провадження перед законом та органами, які здійснюють провадження у справі; забезпечення особі котра притягається до відповідальності права на захист; забезпечення учасникам процесу права користуватися рідною мовою; обов'язковість процесуальних рішень органів та посадових осіб, які ведуть процес; забезпечення права на оскарження дій і рішень посадових осіб та органів, які здійснюють провадження у справі. А до спеціальних принципів відносить лише принцип гласності та конфіденційності, а також принцип безпосередності дослідження доказів [30].

На підставі таких точок зору можна стверджувати, що система принципів адміністративної діяльності міліції щодо встановлення особи складається з:

1) фундаментальних принципів, що загалом характеризують юридичну діяльність міліції як державного органу:

2) принципів, що формулюють основні закономірності діяльності міліції;

3) принципів, властивих лише адміністративній діяльності міліції щодо встановлення особи.

До *фундаментальних принципів*, що загалом характеризують юридичну діяльність державних органів, належать: законність; публічність (офіційність); всебічність, повнота та об'єктивність дослідження обставин справи; забезпе-

чення кожному права на повагу його гідності; забезпечення кожній людині права на свободу та особисту недоторканність; рівність усіх учасників адміністративної діяльності перед законом та органами, які здійснюють діяльність щодо встановлення особи; забезпечення суб'єкту, особа якого встановлюється, права на правову допомогу; забезпечення суб'єкту, особа якого встановлюється, права користуватися рідною мовою; забезпечення права на оскарження дій і рішень посадових осіб міліції, які здійснюють адміністративну діяльність щодо встановлення особи.

До *принципів, що становлять основні закономірності діяльності міліції*, належать: принцип публічності; принцип гласності; принцип всебічності, повноти й об'єктивності; принцип застосування ефективних методів щодо встановлення особи.

Характеризуючи принцип публічності, його можна інтепретувати у подвійному розумінні: як принцип офіційності та як принцип відкритості. У вітчизняному адміністративному праві традиційним є перший варіант розуміння. Наприклад, О. М. Бандурка та М. М. Тищенко пояснюють цей принцип як обов'язок державних органів, їх посадових осіб здійснювати розгляд та вирішення конкретних справ і пов'язані з цим дії (збір необхідних матеріалів та доказів) від імені держави і, як правило, за державний рахунок [31, с. 30], В. Б. Авер'янов тлумачить цей принцип як обов'язок адміністративного органу розглядати та вирішувати справи від імені держави або територіальної громади, з урахуванням публічних інтересів [32, с. 201].

Проте розуміння принципу публічності у західних доктринах адміністративного права ближче до принципу відкритості [5, с. 34].

На думку О. С. Лагоди, принцип офіційності означає діяльність державно-владних суб'єктів щодо вирішення поставлених перед ними завдань, а принцип публічності – відкритість. В. П. Тимошук пропонує формулювати принципи публічності та гласності відповідно до західної наукової доктрини, тобто офіційність – як публічність, а публічність – як гласність [5, с. 34].

Аргументами на користь цієї точки зору, за твердженнями О. С. Лагоди, є: по-перше, етимологія самого терміна, який у перекладі з грецької мови означає «громадськість»; по-друге, загальносвітова наукова практика, яка свідчить, що подібним змістом наділяється принцип офіційності; по-третє, загальноприйняте використання в періодичних виданнях, де під терміном «публічність» розуміють відкритість доступу до інформації для громадськості [35, с. 7].

С. Ю. Беньковський ототожнює ці два принципи, досліджуючи провадження у справах про адміністративні правопорушення [30], і, на нашу думку, така позиція є правильною і прийнятною для визначення цих принципів в адміністративній діяльності міліції щодо встановлення особи.

Р. О. Пилипів дотримується думки, що окремі види юридичної діяльності і, зокрема, так, як встановлення особи, можуть керуватись принципом таємності. Як правило, цей принцип застосовується під час провадження у справах про адміністративні правопорушення в частині встановлення особи, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією [36]. Однак, на нашу думку, таке твердження є помилковим. Встановлення особи, яка вчинила будь-яке провадження, відбувається відкрито та офіційно під час складання протоколу про адміністративне правопорушення. Принцип таємності може застосовувати виключно на стадії виявлення правопорушення для оперативного зібрання доказів.

До принципів, властивих лише адміністративній діяльності міліції щодо встановлення особи, належать: принцип оперативності; принцип раціонального поєднання гласності та конфіденційності; принцип неупередженості.

Будучи засобами вираження сутності й об'єктивних процесів у здійсненні правових явищ, принципи набувають значущості в механізмі правового регулювання різних суспільних відносин, що виникають у процесі встановлення заходів юридичної відповідальності

уповноваженими державними органами, визначення порядку їхньої реалізації, у процесі безпосереднього правозастосування, при визначенні компетенції, форм і методів діяльності суб'єктів адміністративної діяльності (у нашому випадку – діяльності щодо встановлення особи). Принципи впливають на вдосконалення й розвиток юридичних гарантій. У найбільш загальній формі ними визначаються межі належної, об'єктивно необхідної й законної поведінки в праві, тобто окреслюються межі дії прав, обов'язків, відповідальності суб'єктів, правовідносини й гарантії цих прав, обов'язків і відповідальності. У цьому розумінні принципи, по суті, виконують функцію правового «плацдарму», на якому розгортається дія правових гарантій [37, с. 34].

Висновки. Правові норми, що регулюють діяльність міліції, як у цілому так і щодо встановлення особи, мають гармонійно поєднуватися з домінуючими суспільними цінностями та концепцією сучасної адміністративної системи. Основою діяльності міліції має стати безумовний примат прав і свобод людини та громадянина в публічно-правових відносинах. Тому формування системи принципів діяльності міліції щодо встановлення особи в механізмі реалізації норм права в порядку здійснення такого виду правозастосування, які закріплені в комплексі та певній правовій формі, є важливими соціальними орієнтирами законних підстав та ефективності діяльності міліції в цілому, що буде одним з кроків для побудови правової держави та створення громадянського суспільства.

Список використаної літератури

1. Байтин М. И. О принципах и функциях права: новые моменты / М. И. Байтин // Правоведение. – 2000. – № 3. – С. 4–15.
2. Колодій А. М. Конституція і розвиток принципів права України (методологічні питання) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права, історія політичних і правових вчень» / А. М. Колодій. – К., 1999. – 36 с.
3. Советское административное право : учебник / под ред. В. М. Манохина. – М. : Юрид. лит, 1977. – 542 с.
4. Котюргин С. И. Понятие, принципы и формы административно-процессуальной деятельности милиции : лекция / С. И. Котюргин. – Томск : Науч.-исслед. и ред.-издат. группа, 1973. – 33 с.
5. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. В. П. Тимошук ; ред. І. Б. Коліушко. – К. : Факт, 2003. – 496 с.
6. Додин Е. В. Административная деликтология : курс лекций / Е. В. Додин – Одесса : БАХВА, 1997. – 116 с.
7. Шильник В. Ю. Особливості юрисдикційних проваджень без складання протоколу про адміністративне правопорушення / В. Ю. Шильник // Взаємодія громадян та правоохоронних органів в контексті формування правової держави: правові, історичні, філософські та психологічні аспекти : тези всеукр. наук.-практ. конф. (Львів, 15 травня 2008 р.). – Л. : ЛДУВС, 2008. – С. 243–246.
8. Бельский К. С. Полицейское право : лекционный курс / К. С. Бельский ; [под ред. А. В. Куракина]. – М. : Дело и Сервис, 2004. – 816 с.
9. Бахрах Д. Н. Административное право : учеб. для вузов / Д. Н. Бахрах. – М. : БЕК, 1999. – 368 с.
10. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність : навч. посіб. / С. Т. Гончарук – К. : КМУЦА, 1995. – 78 с.
11. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації / А. Т. Комзюк. – Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2002. – 336 с.

12. О полиции [Электронный ресурс] : федеральный закон Российской Федерации от 7 февр. 2011 г. № 3-ФЗ // Российская газета. – Режим доступа: <http://www.rg.ru/2011/02/07/police-dok.html>.
13. Устав Столичной полиции в Лондоне. – Лондон : Управление по делам общественности и внутренней связи Нью-Скотленд-Ярда, 1997. – 8 с.
14. Проневич О. С. Принципы діяльності поліції (міліції) в поліцейському праві сучасних зарубіжних держав / О. С. Проневич // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2009. – № 2. – С. 191–205.
15. Кодекс деонтології Національної поліції Франції // Професійна етика співробітників правоохоронних органів. – М. : Щит-М, 1997. – 327 с.
16. Закон За Министерството на вътрешните работи [Електронний ресурс] : закон Республіки Болгарія від 5 трав. 2006 р. – Режим доступа: <http://www.mvr.bg/RegulatoryFramework/default.htm>.
17. Про міліцію : закон України від 20 грудня 1990 р. № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
18. О милиции : закон Российской Федерации от 18 апр. 1991 г. № 1026-1 // Ведомости СНД и ВС РСФСР. – 1991. – № 16. – Ст. 503.
19. О милиции : закон Республики Беларусь от 26 февр. 1991 г. № 637-ХІІ // Ведомости Верховного Совета Белорусской ССР. – 1991. – № 13. – Ст. 150.
20. О полиции : закон Республики Молдова от 18 дек. 1990 г. № 416-ХІІ // Официальный монитор. – 1998. – № 26–27. – Ст. 176.
21. О полиции [Электронный ресурс] : закон Республики Армения от 16 мая 2001 г. № ЗР-177. – Режим доступа: <http://www.parliament.am/legislation.php?sel= show&ID= 271&lang=rus>.
22. О полиции : закон Азербайджанской Республики от 28 окт. 1999 г. № М727-ІІ // Сборник законодательных актов Азербайджанской Республики. – 1999. – № 11. – Ст. 611. – С последующ. изм. и доп.
23. Пономарьова Я. О. Адміністративні провадження з реєстрації прав на нерухоме майно / Я. О. Пономарьова : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. – Х., 2009. – 207 с.
24. Алексеев С. С. Теория права / С. С. Алексеев. – М. : БЕК, 1994. – 224 с.
25. Лазарев В. В. Общая теория права и государства : учебник / В. В. Лазарев. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Юристъ, 1996. – 472 с.
26. Перепелюк В. Г. Адміністративний процес. Загальна частина : [навч. посіб.] / В. Г. Перепелюк. – Чернівці : Рута, 2003. – 367 с.
27. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності : [навч. посіб.] / Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д. – К. : Знання, 2005. – 655 с.
28. Волоско В. В. Демократичні принципи діяльності органів внутрішніх справ [Електронний ресурс] / В. В. Волоско // Демократичне врядування. – 2008. – № 2. – Режим доступа: <http://www.lvivacademy.com/visnik2/fail/Volosko.pdf>.
29. Січкарь В. О. Використання досвіду поліції зарубіжних країн в діяльності міліції України по забезпеченню прав та свобод людини : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. О. Січкарь. – Донецьк, 2007. – 178 с.
30. Беньковський С. Ю. Правові засади та принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С. Ю. Беньковський. – Ірпінь, 2009. – 219 с.
31. Бандурка О. М. Адміністративний процес / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – К. : Літера ЛТД, 2002. – 228 с.
32. Авер'янов В. Б. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / В. Б. Авер'янов. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
33. Лагода О. С. Адміністративна процедура: теорія, практика, застосування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О. С. Лагода. – Ірпінь, 2007. – 20 с.
34. Пилипів Р. О. Структура системи норм адміністративно-деліктного законодавства / Пилипів Р. О. // Адміністративні закони та практика у одинадцяти демократіях світу. Правозахисна ініціатива. – Дрогобич : Коло, 2000. – С. 148–162.
35. Опришко В. Ф. Конституційні основи розвитку законодавства: наук. вид. / В. Ф. Опришко. – К. : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2001. – 212 с.

Надійшла до редколегії 24.03.2011

ПРОЦКИХ А. Ю. ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ПРИНЦИПОВ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МИЛИЦИИ ПО УСТАНОВЛЕНИЮ ЛИЧНОСТИ

Изложены пути формирования административной деятельности милиции, которые обуславливают создание совершенных форм правового регулирования для обеспечения эффективности ее деятельности по установлению личности.

PROTSKYH O. FORMATION OF THE SYSTEM OF THE PRINCIPLES OF POLICE ADMINISTRATIVE ACTIVITY ON IDENTIFICATION OF A PERSON

Presents ways of forming the administrative activity of police, causing the creation of advanced forms of legal regulation to ensure its efficiency for identification of a person are reviewed.